

Doç. Dr. Selçuk Özdağ

Muğla Milletvekili

Grup Başkanvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim Yumaklı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını, Anayasa'nın 98 ve İçtüzüğü'nün 96'ncı maddeleri gereğince arz ederim. Saygılarımla. **15.04.2026**

Doç. Dr. Selçuk Özdağ

Muğla Milletvekili

Grup Başkanvekili

Kooperatifçilik, Türkiye'de özellikle kırsal kalkınmanın sağlanması, kadın emeğinin ekonomiye kazandırılması ve küçük üreticinin desteklenmesi açısından hayati öneme sahiptir. Bu kapsamda oluşturulan KOOPBİS üzerinden kooperatiflerin ortaklık yapısı, pay bilgileri, genel kurul kararları, mali tablolar ve benzeri verilerin sisteme girilmesi zorunlu hale getirilmiştir.

Ancak uygulamada; özellikle tarımsal kalkınma, kadın girişi, üretim ve tüketim kooperatiflerinin büyük çoğunluğunun gönüllülük esasına dayalı olarak faaliyet gösterdiği, yönetim ve denetim kurulu üyelerinin herhangi bir ücret almaksızın görev yaptığı bilinmektedir. Bu kooperatiflerin önemli bir kısmı, temel giderlerini dahi karşılamakta zorlanmakta; birçok işlem yönetim kurulu üyelerinin kişisel katkılarıyla yürütülmektedir.

KOOPBİS sistemine veri girişine ilişkin sürelerin daha önce iki kez uzatılmış olmasına rağmen, son belirlenen sürenin 26.04.2026 tarihinde dolacak olması ve yeni düzenlemeyle her bir işlem için 8.600 TL'ye, yönetim ve denetim kurulu bazında ise 86.000 TL'ye kadar ulaşabilen idari para cezalarının öngörülmesi; küçük ölçekli ve gönüllülük esaslı çalışan kooperatifler açısından ciddi bir mağduriyet doğurmaktadır.

Öte yandan, kooperatiflerin genel kurul kararları hâlihazırda İl Tarım ve Orman Müdürlükleri gözetiminde alınmakta ve sonrasında ticaret sicili müdürlükleri tarafından incelenerek tescil edilmektedir. Halihazırda kamu denetiminden geçen bu süreçlere rağmen, aynı bilgilerin sisteme eksik girilmesi durumunda yüksek cezalar öngörülmesi ölçülülük ve hakkaniyet ilkeleri açısından tartışma yaratmaktadır.

Bu durumun devam etmesi halinde çok sayıda kooperatifin yönetimlerinin istifa etmesi, hatta kooperatiflerin dağılma noktasına gelmesi riski bulunmaktadır. Bu da kırsal kalkınma, üretim ve kadın emeği açısından ciddi bir gerilemeye yol açabilecektir.

Bu bağlamda;

1. KOOPBİS veri giriş yükümlülüğüne uymayan kooperatifler için öngörülen idari para cezalarının hukuki dayanağı nedir?
2. Söz konusu cezaların belirlenmesinde hangi kriterler esas alınmıştır?
3. Her bir işlem için 8.600 TL, yönetim ve denetim kurulu bazında ise 86.000 TL'ye kadar ulaşan cezaların ölçülülük ilkesine uygun olduğu düşünülmekte midir?
4. Türkiye genelinde KOOPBİS'e veri giriş yükümlülüğü bulunan toplam kooperatif sayısı kaçtır? Bunların kaçı aktif olarak veri girişini tamamlamıştır?
5. Veri girişini tamamlayamayan kooperatiflerin büyük çoğunluğunun küçük ölçekli ve gönüllülük esaslı çalışan kooperatifler olduğu doğru mudur?
6. Tarımsal kalkınma, kadın girişimi ve küçük üretici kooperatifleri için ayrı bir düzenleme yapılması planlanmakta mıdır?
7. Ciroosu belirli bir seviyenin altında olan kooperatifler için ceza muafiyeti veya indirim uygulanması gündemde midir?
8. Sürenin yeniden uzatılmasına yönelik bir çalışma var mıdır?
9. Kooperatiflerin teknik altyapı, personel ve mali yetersizlikleri dikkate alınarak destek mekanizmaları oluşturulması planlanmakta mıdır?
10. Kooperatiflerin hâlihazırda İl Tarım ve Orman Müdürlükleri ve ticaret sicili müdürlükleri tarafından denetlenmesine rağmen, aynı bilgilerin ayrıca KOOPBİS'e girilmemesi durumunda ceza uygulanmasının gerekçesi nedir?
11. KOOPBİS sistemine veri giriş sürecinde yaşanan teknik sorunlara ilişkin bakanlığınıza ulaşan şikâyet sayısı kaçtır?
12. Bu cezalar nedeniyle yönetim kurullarının istifa ettiği veya kooperatiflerin kapanma riskiyle karşı karşıya kaldığı yönündeki iddialar doğru mudur?
13. Kooperatifçiliğin teşvik edilmesi gerekirken, ağır idari para cezalarıyla zayıflatıldığı yönündeki eleştiriler hakkında bakanlığınızın değerlendirmesi nedir?
14. KOOPBİS uygulamasının yeniden gözden geçirilerek daha adil, kademeli ve kooperatiflerin ölçeğine uygun bir sisteme dönüştürülmesi planlanmakta mıdır?
15. Kooperatiflere yönelik eğitim, rehberlik ve teknik destek programları oluşturulacak mıdır?